# OBSERVATIONS REGARDING THE STATUS OF THE PREPOSITION "A" IN ROMANIAN

**Cristina CORLA (HANȚ)**
"Aurel Vlaicu" University of Arad

*Abstract: The aim of this study is to analyze the behaviour of the preposition "a" in the Romanian language. Having a reduced phonetic body, it is one of the most frequently used prepositions; we will emphasize the fact that the analyzed preposition can be: lexical (situation in which it imposes a thematic role, case and articulation restrictions on the dominated term), functional (in case of marking the idea of genitive or dative), without a meaning – when it accompanies the prepositions used as genitive for the certain syntactical situations. It is used as morpheme for the infinitive (mark of this non-finite form), situations in which it has a low functionality.*

*Keywords: preposition, case, prepositional group, synthetic expression of the case, analytic expression of the case*

**Trăsături definitorii ale clasei prepoziției. Dihotomia prepoziții lexicale – prepoziții funcționale**

În viziunea gramaticii actuale, prepoziția reprezintă o clasă neomogenă de cuvinte, dat fiind faptul că reunește atât elemente lexicale, cât și elemente funcționale. Distincția are la bază mai multe criterii – etimologice, morfologice, sintactice, semantice (Mardale 2007a, Mardale 2007b, Mardale 2007c, GALR I 2008, GBLR 2010, Dragomirescu et alii 2010). Prepozițiile lexicale prezintă următoarele particularități: au conținut lexical plin, îndeplinesc rolul de centru de grup sintactic prin impunerea de restricții termenului dominat, atribuie rol tematic determinantului, admit îmbogățirea paradigmei cu noi termeni, schimbă categoria constituentului pe care îl introduc, alternează cu alte prepoziții (intră în relație de sinonimie sau de antonimie) și permit ștergerea argumentului. În contrast, prepozițiile funcționale nu au conținut lexical (sunt abstracte/exprimă relații cazuale), nu au capacitatea de a atribui rol tematic termenului dominat, paradigma lor are caracter închis (numărul membrilor se restrânge la patru elemente în limba română), nu pot fi înlocuite prin alte prepoziții, constituentul introdus este, în general, de factură nominală și nu pot fi utilizate singure prin ștergerea constituentului. La prima vedere, această clasificare a prepoziției permite trasarea unei frontiere între elementele lexicale și cele funcționale. Una dintre problemele care intervin este însă faptul că același item poate avea valori diferite. Mai exact, aceeași prepoziție poate fi lexicală sau funcțională, în funcție de context. Ne vom referi în acest studiu la prepoziția *a* care manifestă această omonimie.

**2. *A* – prepoziție lexicală**

În această calitate, prepoziția *a*, provenită din latinescul *ad*, se conservă mai ales în exprimarea curentă, pentru a reda ideea de asemănănare: *Miroase* ***a trandafiri****. Bate vânt* ***a primăvară****. Calcă* ***a popă****.* Semantismul este, evident, unul slab, dar prepoziția suportă înlocuirea cu alți termeni: *Miroase* ***ca*** *trandafirii. Bate vânt* ***de*** *primăvară, Calcă* ***la fel ca*** *un popă.* Vom analiza, în cele ce urmează, particularitățile structurii. Prepoziția regizează numai substantive cărora le impune restricții de caz (acuzativ), de topică (* *Miroase trandafiri a. *Bate vânt primăvară a. *Calcă a popă a.*) și de articulare. Ultima restricție merită o analiză mai amănunțită – prepoziția se asociază cu substantive nearticulate și nu permite articularea (definită sau nedefinită): **Miroase a trandafirii. (?) Miroase a niște trandafiri. *Bate vânt a*



BDD-A21995 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:49:14 UTC)

*primăvara. *Bate vânt a o primăvară. *Calcă a popa. *Calcă a un popă.* De asemenea, asocierea cu un determinant nu duce la articularea substantivului regizat de prepoziție: *Miroase **a trandafiri** proaspeți/**a trandafiri** din Olanda. Bate vânt **a primăvară** caldă. Calcă **a popă** de sat.* Regentul grupului este fie un verb, fie un substantiv. Tot cu valoare lexicală se întâlnește în structurile cu numeral, atunci când arată distribuția (sensul este neologic): *A adus două pachete **a** zece kg*. Structurile de acest gen sunt calchiate după limba franceză.

Nota 1: desemnând locul sau scopul, prepoziția *a* se regăsește numai regional, situație în care se conservă unele utilizări arhaice: *Când a fost badea **a munte**. Că şi dracul mi-o boceşte când porneşte, în vale-**a peşte**.*

Nota 2: În limba română, prepoziția nu fuzionează cu termenul dominat, ci se concretizează întotdeauna ca element distinct. Cazurile de fuzionare a componentelor grupului prepozițional s-au produs în timp și constă fie în transformare unor locuțiuni în cuvinte compuse prin aglutinare, fie în alipirea unor prepoziții: *acasă (ad+casa), alene (ad+lene), afund (ad+ fund), alături (ad+lature), amurg (ad+murg), adesea (ad+des), alipi (ad+lipi), asfinți (ad+sfânt), amâna (ad+mâne)* etc.

### 3. *A* – prepoziție funcțională

### 3.1. Marcă a relației de genitiv

Calitatea de prepoziție a acestui termen este pusă sub semnul întrebării în literatura de specialitate. În general, se sesizează comportamentul diferit de prepoziția prototipică – *a* servește fie la exprimarea relației cazuale de genitiv (în condiții sintactice clar delimitate), fie se constituie ca marcă a infinitivului. De aceea, lectura lui este diferită: în GLR (vol. 1, 1966) este considerat prepoziție, dar este tratat în cadrul mijloacelor analitice de exprimare a cazurilor:

> Dintre prepoziții, se apropie de elementele flexionare următoarele: *a* în construcţiile cu valoare de genitiv (legate de prezenţa unui numeral sau a altui cuvânt cu sens cantitativ) şi ca marcă a modului infinitiv, *la* în construcţii cu valoare de dativ, *pe* la acuzativ cu rol de complement direct. (p. 51)

Există și alte receptări: cuvânt auxiliar (Graur 1973), element purtător al raportului cazual (Constantinescu-Dobridor 1974), morfem de genitiv (Irimia 1977, Iordan și Robu 1978), afix cazual proclitic (Neamțu 2006-2007), marcă a categoriei gramaticale a cazului (Iordan și Robu 1978), prepoziție-morfem (Irimia 1997), prepoziție desemantizată (GALR I 2008).

Funcționarea ca prepoziție ce marchează relația de genitiv este condiționată, în general, de caracterul non-flexibil al termenului imediat următor. Acesta se poate concretiza prin:

a. numeral cu valoare substantivală/adjectivală: *Este vecinul a trei dintre ei. Este vecinul a trei locatari.*
b. pronume/adjective pronominale care prezintă flexiune defectivă la cazul genitiv: *Ne-a mirat adunarea a tot poporul. Interpretarea a ceea ce a spus nu i-a convenit. Nu ne supără schimbarea a ce e de schimbat. Nu ne deranjează achiziționarea a ceva nou.*[1]
c. adjectiv invariabil, provenit din adverb, antepus substantivului determinat: *Trebuie evitată încurajarea a așa oameni. Ne uimește promovarea a asemenea angajați.*

[1] Uneori, este posibilă exprimarea sintetică a genitivului, dar construcția analitică pare să se extindă și să fie preferată în limbajul cotidian: *Supărarea câtorva dintre ei/a câțiva dintre ei, rezolvarea multor probleme/a multe probleme.* Sunt greșite construcțiile de utilizare mixtă a celor două modalități de exprimare a genitivului: **Adunarea a câtorva dintre ei a dus la revoltă.*



BDD-A21995 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:49:14 UTC)

d. locuțiuni adjectivale antepuse substantivului determinat: *Îi copleșea povestirea a fel de fel de minuni. Adunarea a astfel de oameni nu ne reprezintă.*
e. mărci graduale ale adjectivului ce însoțește substantivul: *Acumularea a foarte multe necazuri a determinat izbucnirea lui. Îl obosea rezolvarea a nespus de multe probleme. Publicarea a nemaipomenit de multe lucrări a atras atenția.*
f. adjectivul *numeros*: *Am hotărât convocarea a numeroși membri. S-a impus prin înregistrarea a numeroase melodii.*[2]

Problemele de interpretare pe care le ridică aceste structuri vizează, din perspectiva teoriilor moderne, atât calitatea de centru de grup sintactic a prepoziției funcționale *a*, cât și natura grupului însoțit de prepoziție. Există două poziții distincte în acest sens. Unii gramaticieni (Mardale 2007a, 2007b) susțin că prepozițiile funcționale nu pot genera grupuri sintactice, prin urmare nu pot schimba natura constituentului, care va rămâne de factură nominală. Schematic, situația arată astfel: *Ne-a mirat adunarea* [$_{GN}$ *a tot satul*]. În alte lucrări (GALR I 2008, GBLR 2010) se admite faptul că prepozițiile funcționale pot fi centre (slabe) de grup și pot schimba natura constituentului dominat, generând grupuri prepoziționale: *Ne-a mirat adunarea* [$_{GPrep}$ *a* [$_{GN}$ *tot satul*]]. Este evident că prepoziția funcțională impune restricții gramaticale de formă termenului dominat, în ciuda faptului că ea însăși nu are sens propriu-zis – altfel spus, nominalul are formă de acuzativ, deși relația exprimată este una de genitiv: *a tot* ***satul****; a* ***câțiva****, a* ***trei*** *dintre ei.* Din acest punct de vedere, există o discrepanță între forma construcției (nominal cu formă de acuzativ) și sensul ei (relație de genitiv). Totodată, dacă nominalul este un substantiv, acesta apare cu formă nearticulată – considerăm însă că acest comportament nu se datorează prepoziției, ci existenței unui determinant antepus substantivului: *a* ***câțiva*** *oameni, a* ***trei*** *colegi*[3]; Excepție face structura în care determinantul antepus este adjectivul pronominal nehotărât *tot, toată, toți, toate* care impune articularea substantivului: *I-a marcat protestul a tot* ***poporul***.

Mai complicată este asocierea dintre prepozițiile/locuțiunile prepoziționale lexicale cu regim de genitiv și prepoziția funcțională *a*, în aceleași condiții sintactice pe care le-am relevat anterior. Tradițional, structurile de genul *contra a, împotriva a, în ciuda a, dedesubtul a, deasupra a, de-a dreapta a, asupra a* etc., sunt receptate drept prepoziții compuse. Gramatica actuală propune reconsiderarea acestor construcții prin prisma centrelor de grup – adică, o prepoziție poate să aibă drept constituent obligatoriu un alt grup prepozițional. Astfel, enunțul *Va trebui să medităm asupra a două dintre punctele de pe ordinea de zi.* are în componență un grup prepozițional dominat de prepoziția lexicală cu regim de genitiv *asupra*, grup care integrează un alt grup prepozițional care are drept centru prepoziția funcțională *a*: *Va trebui să medităm* [ $_{GPrep}$ *asupra* [$_{GPrep}$ *a două* ]] *dintre punctele de pe ordinea de zi.*

Pentru exprimarea relației gramaticale de dativ, prepoziția *a* se regăsește numai în construcții echivalente cu atributul substantival dival (*Este mamă* ***copiilor****. A ajuns căpitan* ***norodului***.), situație în care centrul extern al grupului prepozițional este un nominal nearticulat: *Este mamă a trei copii. A ajuns căpitan a tot norodul.*[4]

### 3.2. *A* - morfem al infinitivului

[2] Și în acest caz este posibilă exprimarea sintetică: *convocarea numeroșilor membri, înregistrarea numeroaselor melodii.*
[3] În absența determinantului antepus care blochează articularea, substantivul se flexionează, iar prepoziția funcțională nu mai este necesară: *Protestul oamenilor era de așteptat. Nu ne interesează părerea colegilor.* Același comportament are nominalul în prezența determinantului postpus: *Protestul oamenilor acelora era de așteptat. Nu ne interesează părerea colegilor voștri.*
[4] Dacă centrul extern de grup este un substantiv articulat, relația exprimată este una de genitiv: *Este mama a doi copii.* (echivalent cu *Este mama copiilor.*).



BDD-A21995 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:49:14 UTC)

Prepoziția *a* desemantizată apare în structura verbului cu formă non-finită, la infinitiv. Multe dintre lucrările de gramatică pun sub semnul întrebării calitatea de prepoziție a acestui element, recunoscându-se faptul că valoarea de jonctiv a slăbit în timp: „a devenit semn al infinitivului", „mijloc morfologic special" (GLR I, 1964: 331), „morfem segmental de origine prepozițională" (Constantinescu-Dobridor 1974), „marcă a infinitivului" (Iordan și Robu, 1978, Mihuț 1995), semn-morfem al infinitivului (Bejan, 1995: 201), „afix mobil" (Ciompec et alii, 1985: 172), „morfem constitutiv al infinitivului" (Irimia 1997: 314), „instrument de relație (de legare) și afix morfologic" (DȘL 1997). Aceeași receptare se revăsește în GALR (vol. 1, p. 487): „Morfemul mobil *a*, la origine prepozițional, are un statut gramatical ambiguu, cumulând rolul unei mărci *morfologice* și al unei mărci sintactice.". Este evident că această prepoziție nu își mai păstrează rolul relațional din moment ce verbul la infinitiv ocupă poziții sintactice atipice pentru prepoziție: subiect (*E greu* ***a*** *înțelege așa ceva*.), obiect direct (*Știe* ***a*** *atrage atenția.*). De obicei, în această situație, prepoziția se combină cu alte prepoziții de tip lexical: *Dorința* ***de a*** *reușit era puternică.* (atribut verbal), *Ideea lui era* ***de a*** *călători mult.* (nume predicativ), *Vine* ***pentru a*** *câștiga.* (circumstanțial de scop), *A plecat* ***fără a*** *saluta.* (circumstanțial de mod). Subscriem interpretărilor din gramaticile academice actuale (GALR 2008, GBLR 2010), conform cărora, în acest context, prepoziția funcțională nu generează grup sintactic iar constituentul pe care îl însoțește își păstrează statutul de grup verbal infinitival.

**Considerații finale**

Analiza realizată a relevat faptul că prepoziția *a* poate avea în limba română valori distincte: ea funcționează atât cu valoare lexicală, cât și cu valoare funcțională. Diferența dintre contextele de utilizare se concretizează în raport cu restricțiile gramaticale impuse termenului dominat – prepoziția lexicală *a* poate guverna numai nominale pe care le condiționează la nivelul formei (caz și articulare) și la cel al topicii (poziția fixă a elementului), în timp ce prepoziția funcțională *a* se asociază atât cu nominale (pentru exprimarea relației de genitiv/dativ), cât și cu verbul la infinitiv (prepoziția funcționează ca marcă a formei non-finite).

**BIBLIOGRAFIE**:

Bejan, Dumitru (1995), *Gramatica limbii române. Compendiu,* Editura Echinox, Cluj-Napoca.

Ciompec, Georgeta, Dominte, Constantin, Forăscu, Narcisa, Guţu Romalo, Valeria, Vasiliu, Emanuel (1985), *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia.* (sub coordonarea acad. Ion Coteanu), Ediţie revizuită şi adăugită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti.

Dragomirescu, Adina, Nedelcu, Isabela, Pană Dindelegan, Gabriela (2010), *Morfosintaxa limbii române. Sinteze teoretice şi exerciţii*, Editura Universităţii din Bucureşti.

DȘL = Bidu-Vrânceanu, Angela, Călăraşu, Cristina, Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana, Mancaş, Mihaela, Pană Dindelegan, Gabriela (1997), *Dicţionar general de ştiinţe ale limbii*, Editura Ştiinţifică, Bucureşti.

GALR = Pană Dindelegan, Gabriela (coord.) (2008), *Gramatica limbii române*, vol. I-II, Editura Academiei Române, Bucureşti.

GBLR = Pană Dindelegan, Gabriela (2010) (coord.), *Gramatica de bază a limbii române*, Editura Univers enciclopedic gold, Bucureşti.

GLR I = *** (1966), *Gramatica limbii române*, vol. I, Editura Academiei Republicii Socialiste România, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Bucureşti.

Graur, Al. (1973), *Gramatica azi*, Editura Editura Academiei Republicii Socialiste România, Bucureşti.



BDD-A21995 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:49:14 UTC)

Iordan, Iorgu, Robu, Vladimir (1978), *Limba română contemporană*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti.

Irimia, Dumitru (1997), *Gramatica limbii române*, Editura Polirom, Iaşi.

Mardale, Alexandru (2007a), „La préposition: une classe hétérogène" în *Studii lingvistice. Omagiu Profesoarei Gabriela Pană Dindelegan, la aniversare*, Editura Universităţii din Bucureşti, Bucureşti, p. 165-177.

Mardale, Alexandru (2007b), *Les prépositions fonctionnelles du roumain: étude comparative*, Thèse de doctorat, Université Paris 7 & Bucarest.

Mardale, Alexandru (2007c), „Categorii lexicale versus categorii funcţionale via categorii semilexicale" în *Studii de gramatică şi de formare a cuvintelor. In memoriam Mioara Avram*, Editura Academiei Române, Bucureşti, p. 254-267.

Mihuţ, Lizica (1995), *Limba Română Contemporană. Morfologia. Sinteze* Universitatea „Aurel Vlaicu" din Arad, Facultatea de Teologie, Seria Cursuri Universitare.

Neamţu, G.G. (2006-2007), „O clasificare categorial-relaţională a atributului în limba română. Cu adnotări", în *Dacoromania*, p. 111-145.



BDD-A21995 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:49:14 UTC)